Memo

0098174916

Aan:	Gemeenteraad Weststellingwerf
Van:	College van B&W
Team:	Beleid
Datum:	24 januari 2023
Onderwerp:	Resultaten dementie onderzoek
Bijlage memo:	Rapportage Dementie gemeenten Heerenveen, Opsterland & Weststellingwerf
N.a.v. toezegging raad d.d.:	

In 2022 is in samenwerking met Heerenveen en Opsterland een onderzoek uitgevoerd naar de behoeften van mensen met dementie. Er was behoefte aan een dergelijk onderzoek door het hoge vergrijzingspercentage en het toenemende aantal inwoners met psychische kwetsbaarheid. De groep waar problemen ontstaan zijn, zijn de thuiswonende mensen met dementie. De drempel om ondersteuning aan te vragen blijkt hoog te zijn. Dit onderzoek werd uitgevoerd m.b.v. een ZonMw subsidie. Het kwalitatief en kwantitatief onderzoek is uitgevoerd door Partoer.

Voorafgaand aan het onderzoek werd de volgende onderzoeksvraag opgesteld: *''Welke behoeften hebben de inwoners met dementie van gemeente Heerenveen, Opsterland en Weststellingwerf en hun naasten/mantelzorgers met betrekking tot dagactiviteiten?''*
Er zijn drie doelgroepen onderscheiden in het onderzoek:

1. Mensen met dementie zonder diagnose (thuiswonend)
2. Mensen met dementie met diagnose (thuiswonend)
3. Mantelzorgers.

Het onderzoek werd opgebouwd aan de hand van drie bouwstenen. Deze vloeien voort uit de subsidieaanvraag en subsidie-eisen van ZonMw.

1. Lokaal beeld schetsen van de sociale en gezondheidssituatie van de doelgroep (regiobeeld creëren)
2. Behoefteanalyse: bestaand uit onderzoek naar wensen en behoeften van de doelgroep, afgezet tegen het huidige aanbod van dagactiviteiten.
3. Plan opstellen om vraaggericht en toekomstbestendig aanbod van dagactiviteiten door te ontwikkelen met samenwerkingspartners.

Het lokale beeld werd geschetst door bestaande data die de gemeenten zelf hebben aangeleverd. Om invulling te geven aan de overige bouwstenen werden respondenten op diverse manieren betrokken. Voor de behoefteanalyse werden inwoners met dementie en hun mantelzorgers geïnterviewd of konden zij een vragenlijst invullen. Daarnaast is Partoer ook bij verschillende aanbieders langs geweest om met hen in gesprek te gaan. Om de derde bouwsteen vorm te geven is er in oktober 2022 een bijeenkomst georganiseerd. Die bijeenkomst was bedoeld om met aanbieders en ervaringsdeskundigen in gesprek te gaan. Zij staan met de voeten in de klei en konden daardoor een goede bijdrage leveren aan dit onderzoek.

Het onderzoek is inmiddels afgerond en Partoer heeft het rapport en het plan van aanpak beschikbaar gesteld. Uit het onderzoek komt naar voren dat mensen vooral activiteiten ondernemen gericht op het behoud van het normale leven. Respondenten ondernemen veel huis-tuin-en-keukenactiviteiten. Ze willen zo lang mogelijk mee blijven doen in de samenleving. Groepsactiviteiten of plekken gericht op mensen met dementie lijken de respondenten minder aan te spreken. De belangrijkste bevindingen op een rij:

1. Ondersteuning en activiteiten moeten aansluiten bij de activiteiten die mensen al doen, zij willen zo lang mogelijk mee kunnen doen aan het normale leven.
2. Ontmoeting en emotionele steun worden belangrijk gevonden.
3. Minder behoefte aan georganiseerde groeps- of individuele activiteiten.
4. Behoefte aan een vertrouwde plek, waar mensen zonder dementie ook vertegenwoordigd zijn.

Vanuit de mantelzorgers komen twee belangrijke aspecten naar voren:

1. Mantelzorgers geven aan behoefte te hebben aan ontlasting van de zorgtaak. Zij zouden het fijn vinden als er iemand is die af en toe even op pad kan met hun naaste met dementie. Iemand die hen motiveert om er af en toe even uit te gaan, zodat de mantelzorgers even hun handen vrij hebben.

2. Mantelzorgers geven aan behoefte te hebben aan ontmoeting met andere mantelzorgers. Zij hoeven geen vermaak, maar hebben wel behoefte aan een luisterend oor. Hoe gaan andere mantelzorgers om met een schuldgevoel? Of lopen andere mantelzorgers tegen dezelfde zaken aan? Dit zijn vragen waar mantelzorgers graag met elkaar over in gesprek willen.

Uit de bevindingen vloeit een ambitie voort, namelijk dat er voor iedereen met dementie die thuis woont een passende activiteit is en voor elke mantelzorger de passende ondersteuning. De doelen die uit deze ambitie voorvloeien zijn maatwerk m.b.t. activiteiten, meer samenwerking en een samenleving die mensen met dementie betrekken bij het gewone leven.

Vervolg:
We gaan aan de slag met de bevindingen uit het onderzoek en kijken lokaal hoe deze resultaten een plek krijgen. Dit houdt in dat helder moet worden wat wij belangrijk achten en waar wij wel/niet op in willen zetten. We willen toewerken naar een realistisch lokaal plan van aanpak waar onze inwoners met dementie en hun mantelzorgers bij gebaat zijn. Hierbij betrekken wij interne deskundigen, zoals de mantelzorgondersteuning. In november 2022 is in Oldeholtpade een mantelzorgbijeenkomst georganiseerd. Hierbij waren ongeveer 70 personen aanwezig. De gesprekken van die middag en de behoeften die daar zijn geuit door mantelzorgers sluiten aan bij de bevindingen van het dementie onderzoek. Mantelzorgers hebben behoefte aan contact met elkaar en aan een luisterend oor.

Op 30 januari worden in Amsterdam de uitkomsten gepresenteerd door de gemeenten die mee hebben gedaan aan de ZonMw subsidie. Het gaat daarbij om gemeenten uit heel Nederland. Tijdens de presentaties kunnen voorbeelden en ideeën opgehaald worden.

Bijlage:
1. Rapport Dementie gemeenten Heerenveen, Opsterland & Weststellingwerf